

dinat zihnu un kurt eenaidu. Misum dauds swarigakai leetai — semlopibas komiteju sehdem Baltijā, deemschehl ne tuwu naw no laikrakstu puses peeschirkta ta noslīme, kas tai peenahlas, kahda wisszaurt zitir Kreewijā dauds labaki saprasta un atsifta. Dauds reis tihri scheblums pahrnem, ka mehs zihna-mees ap leetam, kur, tagadejos apstohklius eewehrojot, trublīst panahkumu eespehjamiba, bet zeessam lūsu tur waj atrauja-mees, kur alkimeem buhtu jaſleedj. Bet zeresim wiſu labato no nahlamibas. — Taſni semlopibas usplaufschana nereen wiſai Kreewijai, bet ari muhſu mahaſai latvju tautinai no wiſleelala swara; peemums tapat kā zitir Kreewijā 85 lībds 90 proz. tausku nodarbojas ar semlopibu, iās plauſchanai waj niblīschanai iſſchiroſčā noslīme preesch wiſas tautas lablahjibas.

Widsemes gubernas laukfaimueežibas woja-
džibū komitejas seħdes.

III.

Kaisarissä Widsemes Wissabriga Ekonomissaas heedribas isteizas, la laukſaimneezibas finaſchanas un m abſflas isplatischanas un pagelschanas labad eſot wa- jadſigas tā laukſaimneezibas heedribas, la ari ſpezialas ſem- kopibas ſkolas un ſewiſchlas eestabdes, las ſchis ſawā ſtarpa weenotu un isplatiu laukſaimneezibas finaſchanas tablak ſtarp weetejeem eedſhwotaheem. Labbas eestabdes buhtu: 1) laukſaimneezibas turfi, kuroſ isgaliſtotos tablak jau praktiſejuſchees laukſaimneeki un 2) zelojoicht laukſaimneezibas instruktori un ſkolaſti. No waldbas iſſlaſtais aileegums, leetot ſpezialas ſemkopibas ſkolas un pehdejā laika daschā ſinā ari laukſaimneezibas ſabeedribas weetejōs (latveeſchu un igauņu) malo- das toti ſawē laukſaimneezibas finaſchanu isplatischanu Wid- ſemi. Schis aystabliſis ir galvenais eemeſis, las ſawē ſem- kopus-ſemneefus peemehrotees ſchi laila laukſaimneezibas wa- jadſibom.

No walditas apstiprinatā spēzialee lauksaimniecības skolu tipi nav pēmehroti šejeenes apstākļiem. Tātādā drībāl eeteizamas semalas skolras nela augstākās. Beedriba, fāsiņā ar daščām personam, kas stāhvot turu lauksaimnieku semneku semes buhschanam, esot išstrāhdajušē sawā laikā sevisčotu latveeschi lauksaimniecības skolu plānu un 1898. g. novembra mehnesi stohdijušē scho projektu preiſchā semkopības ministrija, kā arī iſinojušē par to sawā gada pahīslata par 1898./99. gadu. Esot bijis nodomats pēbz tam iſstrāhdat sevisčotu projektu arī dibināmai igaunu lauksaimniecības skolai. Lībdseltus skolas uštūreschanai waretu sawahst pa datāi no pāscheem semneeleem, pa datāi dabuht pabalstu no weetejās muīšniecības. Spēzialai mahžību pāsneegschanai pa leelakai datāt wajadsetu buht — praktisleem darbeem preiſchāfīmīgāsaimniecības, teoretiſki un praktiſki sagatawotu personu vadībā un usraudībā. Teoretiſko mahžību pāsneegschanai waretu peelihdsinātās ofižialo semalas skolitas semkopības skolu preiſchmeteem.

Schis projekts neisdewās, tā ka tīla pagrebets, lai māzības valoda buhti kreeviska. Ekonomiskā beedtība neatkarībā tādu noteikumu par praktē išvedamu.

Bes praktiskam seminārijas skolam ar latvisku valīgaunīšu māģības valodu Vidzemes gubernat ir vebi wajadīgs sevīcīls skolotāju institūts, kur sagatavotu laukfaiminečības zelojoshos skolotājus un instruktörus.

Tapebz wajadsetu: 1) otkaut pebz privatos waj corporatiwas inižiatīves eesestateem dibinat pebz wajadības laufkaimnežības spezialos un wispahrejas ieglibtības skolas un 2) attakut spezialos laufkaimnežības preestībmetus schais skolās pašneegt weetejās — latweeschu waj igauņu — wajodās. Saprotaus, pee tam jaunemas ari garantija, ta audzeltai tīls pamatigi eewīngrinati ari freewu valodā,

masleet us preelschu." Gaiss pluhst no tam weetam, kur gaissa speedeens augstals us tam, kur tas semaks, un te tas ari newar fablihwetees, bet tam wajaga pa zinu zefu atsal aisspluhst laut kur projam. Lahdejadi apgabalos ar barometriku minimumu radisees us augschu labvjoscha gaissa strabwa, tura gaissu salustinas ari augstalas kahrtas. Nis ta pascha zehlona apgabalos ar barometriku maksimumu buhs us leju nahloscha gaissa strabwa.

Webja stiiprumu rogad mehro pebz ta zeka gabala, kuru tas weenā selundē noskrej; ja webja ahtrumis ir 25 un wairak metrus pa selundi, tad tabdu webju sauzam par wehtru un wehl leelatu par oulu waj fibpu. Wehtras zekas tad, lad gaisa speeedena slarpiba diwās netahlās ir toti leela, jeb ari: lad barometriskais gradients ir toti leels. Ap barometrisleem maksimumeem gradienti mehds buht masti, samehr ap minimumeem tee ir leeli, un tapebz ari wehtras daudz bieschali plofas ap minimumeem nelā ap maksimumeem. Wehtra mehds buht data no wirpuka, lursch spiralei lihdsfigi rinko ap barometrisko minimumu. Karstās semēs ap wirpuli no visām pusēm puhšč wehtra. Mehrenās un oukstāsjoslās pilnīgi weesuti retak parahdas, jo wehtras stiiprumu gaiss dabū pa leelalai datai tilai wirpuka weenā pusē. Wehtras, kuros plosas Eiropā, mehds pa leelalai datai buht daļas no weesuteem, kuru zentri nohak no Atlantijas juheas, wišbeeschak starp Islandi un Slotiju un tad wiesas tablak us rihteem, seemetriheeem un pa datai ari us deenwidrihteem. Kad weesuti fasneids zeetsemi un nonahk jau lihds kreewijai, tad viņi tapusāji jau dauds wahjati. Tapebz ari Eiropas reetumu peekrastes ir dauds wehtrainakas nelā tablak widdenas apgabali. Wišwairak wehtru ir seemetu pusē.

Bee jizzloneem ta weesulu data, tur wehja sitprums peneemas libds wehtra waj ausai, istaisa pilnigu waj garenu rink, ar 12—80 juhdsu zaurmehru. Weesula widu atrodas libds 15—30 werstes leels apgabals ar sitpru barometrislu minimumu. Ahpus scham robescham barometris samehrā ar attahlumu no zentra ahtri lahpj. Karstas semes jizzlonu eelscheenē walda pilnigs rahimums, lamehr mehrenas joislás ap zentru puhsch wahji wehji, lamehr ahpus teem plosas auka. Aplahrt karstu semju weesulim isplahtas wareni, tum-schi mahloni, no kureem leetus lä ar spaineem gahsch. Belschki parahdas tum-schi mahlonis, kueu wina masuma dehi dehve par wehrlwazi, bee apwahschua un pehja ibsa

Sefzija istejas, ta weetejas laulsaimeežibas pazel-schanas labad laträ sinä eft wajadfigs nodibinat Widsemě-sewischlas laulsaimeežibas eestlahdes, kurās tilts pafneegti weetejeem laulsaimeežleem wiinu tahklati isglikhtibai laulsaimeežibas turfi.

Arendators Schumans (is Sahmu salas) bija isteigees selzjā, ka schee kurš buhtu pabalstami arī no waldibas pušes. Bes tam pehž wina domam ešot nepeezeeschami wajadstgi arī laulſaimneezibas instruktori. Bet tā la tauta, ſewiſchli Sabmu ſalā, eiot loti nabaga, tad wajadsetu luhtg waldibu, lai tiku nobroſchinata ſcho instruktoru pastahwiba jaur pa-balstu no frona pušes. Jawehlotees, lai instruktori tiku ſa-gatawoti tepat Widſemē un ſtahwetu ſalarā ar weetejām laulſaimneezibas beedribam. Waretu wineem peeschlikt arī walſtdeeneſta teefibas. Nedaktors Lõnniſons iſſala domas, lai laulſaimneezibas kurſus wajadsetu ſariſlot arī preeliſch weetejeem lauku tautſkolotajeem. Tahdeem kurſeem buhtu ſewiſchli ſwariga noſihme. Utraſdamees pastahwigā ſa-tiſmē ar ſemloviſiem-ſemneeleem wini iſplatiitu laulſaimne-zibas ſinaschanas tahlak ſtarp teem. Aprinka deputats f. Sam-ſons ſtao, la ſahda ſemlopibas beedriba, ar kuru wiama tuwals ſalars, eſot iſteiſes, la gubernā wajadsetu dibinat wairalaſ ſemalaſ ſekirala ſemlopibas ſkolas ar latveeſchu un īgaunu mahzibas walodu eewebrerojamaloſ ſpezialoſ ſemlopibas preeliſchmetos. Apriku deputats barons Delvigs atſaužas, la ſchar ſinā jau eſot bijuſe ar augſtalām waldibas eestahdem ſarakliſchandaſ Keijariſtſkai Widſemes Wispahrdērigai Eono-

Selzijas domas par dibinajamām laulsfaimnežibas skolam tābdas, ka selzijai efot pilnīgi jaapeekrīt daschu apriņķu komiteju (Rigas, Bēbiņu un zitu) preefschlorumam, vēbzura jowehlas, lai tiktū dibinatas wairakas semakas schēras laulsfaimnežibas skolas. Šis eeselzamas ķemischi tapēbz, ka tās atradischoees tuvāki tautai. Winu aubselai vēbz skolas surfa beigshanas atgriezischoees atpalak savās fainnežibās un tābdā sahrtā darischoot eestpaidu uš wiſas semneži fainnežibas.

Latschu eetejams, lai tiltu dibinatas arī augstakas
sēkiras semlopiņas resp. laulsaimneezības eestahdes. Lai visām
sām eestahdem būtu sahdi panahumi laulsaimneezības
stābwotta pozelschanas finā, tad jawehlas, lai galwenee spezial-
preelschmeti tiltu pašneegit audzēknu mahtes walodā. Vēž
tam sefija mineja kauschu prefe dauds pahrrunato Raunas
laulsaimneezības heedribas preelschlikumu, lai semlopiņas
skolas pahrwehrsta drāudses floslās. Sefija bija at-
stābjuse ūho jautajumu nepahrrunatu, tā ka gubernas komi-
teja neesot par to kompetenta sprest. Kas ateezas us laul-
saimneezības kuršu eeweschanu pagasta un ministrijas skolās,
tad tas teik atsīkts no sefijas prastīkā par neespehjamu
un neisvedamu. Tapež preelschlikums teik atraidīts. Uz
semlopiņas skolam ateezoties, sefija wehi istejās, ka vēž
vinas domam, spezialo un augstalo laulsaimneezības eestah-
schu dibinashanas vajadsība esot jaatstābjot weetējas priwatas
vaj korporatiivas iniziatiives eeplateem. Komiteja tam pee-
krita. Sibmejotees uz Durjewas aprinka komitejas lubgumu,
lai preelschlihmigai laulsaimneezības un ismehgina jumu laulu
cerihlošchanai preelsch weetējem semneleem tiltu atdota „Ul-
selvas“ krone muischa, gubernas komiteja nolehma lubgt
valdību, lai vispabrim pa visu gubernu krone muishas tiltu
atdotas preelschlihmigu farmu cerihlošchanai. Preelschlikumu,
dibinat aprinkos laulsaimneezības zeusalbirojas, kuru uſde-
wums starp zītu buhtu iſdot laulsaimneezības laikrakstu, gu-
bernas komiteja atraidīja. Wilandes aprinka komitejas
preelschlikums, lai no krone muisham tiltu dotti bes mālsas
skolu dehstini un dedzinashanai torfs, no gubernas komitejas
tila atraidīts. Skolu dehstinius jau arī tagad warot tāhdā
fahrtā dabuht un lubgums, dot pa brihwu arī torfu, esot jau
pats par fewi netaisns un bes tam arī nedibinats. Preelsch-

laifa tas aplabihi wisu debesī. Ša wehtras mahkona widus punkts atrodas tanī zentra pusē, uz tureeni tas wirsas. Beischi mahkoni un leetus tā veepildā gaifu, ka deenas laikā top tumšobs un debess un juhra leekas kopā saplūbstam. Meti wirs rahmā widus punkta parahdas sils debesī planums — weefula aiz.

Tropu weefult mehds ifzeltees ap 10. gradu seemelu wai deenividu platumā un mehds eet wißpirms us walareem, pehž som vagreeschas us seemeleem wai deenividem. Uhtrums, ar lahdū ſchēe weefuki wirſas us preſſchu, ir daſchadās weelās daſchadās. Indijas juheā, kur tee daſchreis ſtahw ari us weetas, tee wirſas 5—18 kilometrus ſtundā. Bengalijas libzi 5—28 kilom., Kinas juheā 13—45 un Walar-Indijā 26—37 kilom. Amerikā tahdus weefukus fauz par tornadeem, ſurel pa ſtundu noſtrej 60 un wairak kilometrus. Rad barometris pehſchui triſdams paſludina weefulu tuwoſchanos, tad pehž augſchā peewela ſiluma war iſſnat, kur, eewehevojot wehja greeſchanos, atrodaſ zentris un pehž lam tad kugi wadit us to puſſ, kar wiſmasak breeſmu draud. Ja weefuls eet pahr lahdū weetu, tad barometrim ahtri triſtot wehſch puſſch arween no tas paſchas puſes; pehſchui wehtra aprimst, leetus gahſch un pehrloſs paſtahwigi ruhž, barometris wairs netriſti. Bet tiſpat pehſchui ſā tas uſnahza, rahnumas ari nobeidsas, barometris fahl lahpt un wehtra ar leelu ſparu drabſchais aksal no otrās puſes, lihds lam atmosfera ſafneefs fauw libbſhwari.

Sight Unseen.

If Parishes eelu hsihwes. It aulsa, miglaina dezember deena, un patlaban eededsinatet eelu lukturi isslatas la eesarlani taufu traipelti pee peletas seenas. Rahdas blakus eelas stuhti, tur dauds fauschu garam druhsmejas, bet tomehr us labjzelina atleek wehl daudsmas telpas, us azumirqli apstahjas lahds pauezigs fungs zilindri un faschola meheli. Fungs now nesahds glounais, bet tam ir zeenigs isslatas. Leelas, it la winsch gribetu elpu atnemt, bet pee tam winsch azigi apstatas pa kreis un pa labi un tad winam it la netibscham no rolas isslihd lahds awischu numurs. Fungs teezas to usnemt no semes, bet, azim redsot, wina weza mungura ir par stihwu, winsch nespehi saleektees. Lai gan winsch wairalas reises mehgina, bet rola semi newar fasneegt. Bahris garamqabjeju ari leezas yehz lavas — now iau patiblami

lismu par premijam un vabalsteem preelschisnigam salm.
neezibam ari atrada par atraidamu.

Atteezotees us mahibas walodu semkopibas kolos, wina ellelenze Bidsemes gubernatora lungs isteizas apmehram schahdi:

„Es pilnigi noteikti un lātēģorīfli protestēju pret jautājuma pārbspreesīanu, ūhmejoties uz mahzības valodu semināribas flosās. Var jau bukt, ka letojot flosā kā mahzības valodu audselnā mahtes valodu, buhtu fasneedsamī weeglāki un drīhsali parahkumi. Bet wajaga eewebröt, ka ne wiñi jautajumi ir apskatami weenigi tilai no laulsaimniecības slāvotka. Daudz jautajumi ir apskatami ari no leetas zītas pušes ziteem slāvotkeem, kuri warbuht wehl swarigāki un tāpebz tāhdā gadījumā laulsaimniecības intereses war tilti noslāhditas tilai otrā weetā. Gewehrojot to, ka mahzības pāsneegsīana wiñās pahrejās flosās noteik walīšvalodā, nav nekāda pamata ar laulsaimniecības flosam darit tādu iſnehmumu, tā ka tas buhtu pilnigi preteji wišpahejai sistēmai flosas mahzību pāsneegsīanos leetā. Bet gruhtības, kas varētu iſzelīties zītados gadījumos, mahzības laulsaimniecības flosās pāsneedsot ne weetejās valodās, — līdz ar iſglīhtības iſplahtīsīanos freemu valodā palīschot ar lālti aīsweeu maslas un maslas. Jo wairāk tāpebz, ka walīšvaloda Valtījas gubernās jau tagad nahl eedīshwotaju starpā aīsween wairak un wairak leetosīanā. Kaut ari es saprotu domas, kas iſteiktas atīcejoties uz mahzību pāsneegsīana audselnā mahtes valodā, tomēhr es tām peekriſt newaru un iſſalu tām kāpu stīnaru protestu”.

Widsemes kamerālvaldes pārvaldneels Bafsljews, lā finantschu ministrijas preefsčstahws, greesa wehl fewisčlu wehribu us Rāunas laulsaimniezibas beedribas preefsčlikumu, par draudses skolu pārwehfschānu semlopibas skolās. Winsch issaka domas, ka tas buhtu lotti abtrs un razionals libdsellis laulsaimniezibas išglītības išplātīšanas finā. Tabdā labrtā skolas un skolotajā jau buhtu. Skolas jaunās semlopibas skolas waretu uſturet no draudses libdselkēem. Tabdā labrtā gluschi dabisti, draudses skolas iſrabdoties, lā wiſweenkahrſchokais un labakais libdsellis tilti wiſdrībsakti pēc semlopibas skolam un drihsakās laulsaimniezibas finālchanu iſplātīšanas tautā. Katrā finā eſot jazerot, lā draudses konventi atvehleſchot skolu pārwehrſchanai libdsellus no draudses sumam. Wiſs iautajums jau eſot tilai programas pārgrōſiſchana, kas eſot it weegli iſdarams. Ja no draudses libdselkēem ween semlopibas skolu uſturai neperstiktu, tad tos waretu papildinat no ziteem ſemes nodolkēem. Winsch neatrod peeteļoſcha eemēla ūbi jautajuma neapspreeſčanai. Uſ to ūſijs preefsčhēdetajs landrabs fon Dettingens, lā ūſijs ūapehz neefot ūbi jautajuma zauci ūlatījuſe, atbild, lā tas pilnigi atkarajotees weenīgi no paſchām draudsem. Prinzipā winsch neefot ūbi idejai pretim. Widsemes gubernatora lungās veesībīmē, lā winsch atrodot par tādu draudses skolu pārwehrſchanu ministrijas skolā par eespehiamu un derigu, bet tagad ūbi jautajuma newarot iſſchikt. Ūſijs preefsčhēdetajs iſſlaido, lā eedſīhwotajeem lotti leelā ūlātā eſot wajadſīgas ſemakās ūchīras laulsaimniezibas skolas. Ūapehz draudses skolas ween pārwehleſchot semlopibas skolās wehl nebuhschot nelas libdscts. Tīl draudses skolas ween paſchas tilschot iſniņgīnatas. Uſ to Bafsljewa lgs norāhdā, lā ar to buhschot tilai ūperts pīmais ūolis un apmeerinata ūtuvalas vratīſīlās wajadſības, ūuras paſchu reiſi waj neperzeeschamas. Winsch tagad tilai iſteižot wehleſchanos, lāt ūſijs, ūura ūitadi par semlopibas skolu dibināšanam eſot iſi ūlūkēs ūeſgan ūnōteiſti, lātrā finā ūpapildinot wehl ūau preefsčlikumu ar ūlaidi noteiſto Rāunas semlopibas beedribas aizrahdījumeem, ūura darbos iſweschanai eſot wajadſīga weenīgi tilai draudses konventu ūekeiſchana. Tōnnifons iſſala ūcha projekta domas, lā draudses skolas eſot wiſpahrejas iſglītības skolas. Ja nu ūtas pārwehleſchot par ūsemlopibas

wezam lungam kaut ta mojitees, bei winsch nurdedams at-
raida jekuru palihsibu un pats aetreen mehgina tablas.
Slats isnohl gandrihs jozigs. Apstahjas 5—6 zilweli, ja-
wesels dujis. Nu wezais lungs, leelas, fanem wijsus speklus,
faleezas zit dili spehdams, pee lam ari zelti satodssas — bei
te is fruhschu labatas ifslihd gaifchi bruhna t schu b f la,
lahdas 4 pehdas gara. Bet te nu ari wezais lungs top-
weijs, ar drofchu lehreenu sagrabbi tschuhfku un nolisiz tas-
galwu us awiñ, fahl to glaudit. Wiss flatitaji atshapjas.
Wisch tos apmeerina: Ne, tas gluschi newainigs lusonitis,
it jauna Boa constrictor, naw nahwiga; preesch pahri ne-
defam lahds draugs man to atsuhtija no Amerikas un tagad-
ta jau gluschi peejhuksse. Naw lo haiditees. Is labatas
wisch iwell frikta gabalu un rinki, ap tschuhfku us trotuara
usralsta tas nosaulumu. Salasas arween wairal lauschu.
Wezais lungs tura garu runu par tschuhfklam wiispahrim un
sewischki. „Un las tas dihwainalais, manoi tschuhfklai ir
trokodila galwa, redsat tilai!“ Wisch tschuhfklai atpleesch purnu
un daschi fluki aif bailem eelleedsas. Schai gadijumā wezais
lungs par flukeem taifa daschus newainigus jolus, publiko
smejas, jau lahds simis zilwelu apstahjuschees. Leescham
jozigs wetschuls. Wina sinaschanas neissmetamas, winsch runda
spaniissi, latinissi, franzissi, wihs walodas weenu jaur otru,
sobojas par publiko un pats par feni, usdod milhlas un pats
tas atmin, aifbahsch tschuhfku aif aplasses un pa swahrhu
peedurkni to atkal iswell ahra, grafas tschuhfku aprikt, bet
apdomajas un iswell is labatas rellamas lapas lahdam sobu
pulverim, kuru winsch pats isgudrojis un tuhlin peedabmajas
to pee kaut kura ismehginat. Lahds jauts flukis fineeda-
mees atteizas, wina pate protot sawus sobus tihrit, bet ti
jau ari peetezas lahds jauns sehns, isnehsatais liwreja un
patlaban jacefahlas sobu tihrischanai — lad stuksi parahda
gorodowois, furich sinlahrigs baram tuvojas. Tschuhfka
awise, sobu pulveris azumirli nosuhd fruhschu labata, leelais
runatneels ir atkal wezigais lungs, las sekuradams un lah-
sedams tschahpù sawu zetu tahlat, poljists welti melle peh-
fadrubsmeschanas zehleja, bet us trotuara islafa tilai: Boa
constrictor. 100 waj 150 reklamas par gluschi jauna
sobu pulveri isdalitas un ar to ari bija fasneegts masas ijj
rahdes mehleks. Lahdu tahlat eelu stuksi schi pate israhb-

seweis. Kontraktos schi „dala“ ir apsībmeta kotti nenoteikta. Tur stahw, peemeheram, schahdi: Muischa usnemas us sevis $\frac{1}{20}$ waj $\frac{1}{40}$ dalu no vispahreiem seemneelu zetu slauscheem, zetus usturot un vslabojot. Žil leela schi dala pebz gareuma faschenos neteek apsībmetis. Tapat ari neeteek apsībmetis, kuri schis zetu gabals atrodas, kas pahrgabjis pilnigi muischab-
ween pēlopshana. Schahdi kontrakti pa leelalai datai ir siegti ar noluhsu, tñuihjnat tñas semneelu serwitutu teesbas,
kas atteegas us lopu gan schanu meschos waj ari aiz ziteem
eemesleem. Leelai muischai waj witsmuischai, noslehdot ar
semneekem kontraktu, peedereja weena waj ari wairakas pu-
muischab. Schis pušmuischus ar laifu pahrgabja zitās roks. Scho pušmuischu kontraktos alkā tapat nenoteikti ir peemeineis,
la pirzejs usnemas us sevis tabdu un tabdu ($\frac{1}{100} \frac{1}{95} \frac{1}{75}$)
dalu no wiseem leelās muischab zetu slauscheem. Tabdu ne-
staidribu sefas nu bija, la ar laifu eeraðas schur tur tabdi
sewīschki „stribus zetu gabali“, kuru laboschanu neusa:hmas
neweens. Tabdu zela gabalu ir deesgan dauds. Schahdu
stribus gabalu vslaboschanu neusnemas ne semneeki, ne leela
muischa, ne ari pušmuischa. Polizjais robeschus te beidsas.
Kas loi zetu vslabo? Saralstischandas par schahdeem zelu
gabaleem ilgst beeschi ween wairal gadus. Belsch paleel pa
to laifu nelabots. Lai lausch waj lassu. Beidsot polizija
leetu nodob meertesnešim. Peħdejais gandris alsweenam ap-
suħħdseto attaisno, lai suħħds weenu waj otru. Noteiltu tatsħu
nelo newar peerahdit ne pret weenu, ne otru. Polizjai ne-
loħdu liħbellsu schahdu zetu gabalu vslaboschanai nar. Kur
lai nem tabdas naudas sumas, kurax waretu iſdot fċim no-
luħlam, liħħds kamehr leetu iſmellie un noteiż, kam iħstenibba
zeta gabals jalabo. Neiſ ta' la sħai leetā jadal u staidribu
un tad iſdotu naudu war peedſiħt no wainigħu.

Jau 1899. gadā eelschleetu ministrijat tika eesneegts
luhgums, lai schahdu zelu gabalu uslaboschanai atwehletu
sumas no tā faultā „spezialā zelu kapitala”. Bet tas neitka
atkauts. Vēz tam Kurzemes gubernatora lungā grieķes pē-
eelschleetu ministrijas ar preelschlīsumu, lai tīlu atwehlets
šām wajadībam sevīšķis kredits no eelschleetu ministrijas
budsčeta neparedsameem išdewumeem. Uz to tīla atbildēts,
la schahdām wajadībam naudas išdewumi telot gan atweh-
leli, bet tad esot satram sevīšķam gadījumam wajadīgs ee-
sneegt ihpaschu peepräfījumu. Bet tas nu ir totti apgrubiti
noschi un prastīlā ne tīl weegli iſdarams. Tāhdi gadījumi,
kur schahdām wajadībam lībds wainigo atroschanai buhtu
jaalsnemas naudas sumas, gadas totti beeschī. Bes tam teo-
tīl pahrak neezigi, la satru reisi sevīšķu apreklīnu eesneegi
iſrahdas gluschi woj par neeespehīamu. Un laits, samehr scha-
naudu dabū iſmalkatu, ari paeet deesgan ilgs. Pa tām
starpam muhsu zeti mas pamasam pilnīgi „noeet no zela”
Tee teel iſbrauktī un nolaistī uz beidsamo.

Ari Widsemē daschos apgabulos ir leelas gruhtibat
ar zelu uslaboschau. Tā, peemehram, kā strānes pagastā
(Rīgas aprīki) zaur valu mahju mainu pret lwoes un
muischas mahjam un atlal otradi ir raduschees zelu gabali.
Kuri jaislabo poschai muischai, tā ari tahdi, kuri newar til-
ne weenam, ne otram pēspēstī. Draudsē zelu revidēnt
schai pagastā ir Rāstranes muischas ihpaschneeks. Nebuhjs ja-
brihnas, tā tahdos apstāklos muischas zela gabals na-
deesin zil labais.

Par seemaju riahwokli Baltijas gubernāc finantschū ministrijas organs "Torg. Prom. Gafeta" us statislielas zentralkomitejas Jawahstu finu pamata ralsia feloscho. Seemas labibas eesehschana wijsas trijās Baltijas gubernāc schoruden tika isdarita dauds wehlal kā ziteem gadeem un pāleelakai datai notila leetainā laitsā. Aisputes un Grobiņas aprīklos, Kurzemē, seemas sehja noslēwejās bes tanari jaur raschas ewahlschanas darbu nowehloshchanos. Sa mehrā labalos apstabllos bij til Jelgawās-Bauskas un Wentspils aprīkis, Widsemē. Nudens bij wiſur sa juhtama flajuma pahrmehrība, dauds aprīklos peeturējās webss laits, pat salnas. Ais wiſeem scheem eemesleem seemos labiba dauds weetās seemai usnahot wehl nebij pilnīgi usidhguse. Schas sīnā labali riahjās Kurzemē: Tukuma, Jelgawas-Bauskas, Talsu un Wentspils aprīklos, Widsemē, Pernawas, Wallas un pa datai Wilandes un Walmeeras aprīklos un Igaunija Wesenbergas aprīkki. Bet ari schajos aprīklos jauna labiba nedabuja peeteekoschi eeselt. Ta Tukuma aprīkki selmenis ir tik widejs un Talsu pat nepeeteekoschs; Ižusstes aprīkki tas weetam pat slīks; apsehto rihruvu platiba še par 10 proz. pamasinajusēs. — Seemas sehjumi pamasinajusēs ari Weisensteinas aprīkki Igaunijas labibas sehlas truhkuma un leetainā laisa dehi. — No daudzseem Baltijas apgabaleem, kā no Ižusstes, Aisputes, Grobinas, Rīgas un Wilandes aprīkakeem un gandris no wiſas Igaunijas eesuhtijumos aizrahdits us sehlas labibas nede rigumu.

Atteezotees us pabrgrosijumeeem Widsemes
muischneebas ſirgu pasta pebz Wallas - Alulnes
Stulmanu peewed delfzeča at ſla hchana
Widsemes brunneebas ſanzejo peehuhtijuse laitralsteem ſe
loſchu paſinojumu: 23. aprili 1903. g. tils ſlebgtaſ ſelo
ſchas ſirgu pasta ſtazijas: Gaujenē un Jaun-Gul
benē, Wallas apr., un Behrſonē un Jaun-Kalſ
nawā, Behſu aprinkl. Jaunas ſtazijas tils at
wehrtas: no 1. janvara 1903. g. Appes muischā, Wallas
apr. un Beſeres m. Behſu apr., no 23. aprila 1903. g.
Weſeenā, Birſch u muischā un Mahrzeenā, Behſu
aprinkl.

Druhums aiz neraschas, ja laikrāsti sīo, dees
gan eewe hrojāmā sahrtā parahdijees da shō
pagastos Waltas un Werawas aprinkos, lū
weetam no desetinas semes rascheti til 6 pudi rudsu. Preels
truhuma nowehrschanas wajadīga nopeetna valihdsiba un
schai noluhsā, tagad Waltā un Werawā dibinatas p
gāidu komitejas (lihds 1. maja 1903. g.) sem aprink
deputatu preeschschēdes, kura saastahvot no nodolli inspekto
reem, semneelu leetu komisareem, aprinka polizijas un abej
tīzību garidsnezzibas preeschschabwījem. Wallas aprink
neraschas wišwaital zeetuschas Opelalna un Alulſne

Noteikumi par pabalstu pēeschķīršanu un zelu būhwes kapitala iissludināti „Wids. Gub. Am. 131. numurā un tān sekojot; 1) Luhgumus deht noteikumi par zelu būhwes kapitaleem Widsemē un Igaunijā § 3. plt. 4

paredsoto subsidiju atwehleschanas war tīkai tahdos gadijumos eesneegt, tad atsewischku zeta gabalu waj eerihlojumu remonts waj uslaboschana prasa tik eeweheojamu darbu un ahrkahrtejus išdevumus, tas pahsneehts zetu buhwes naturalislauschu parasta normu. 2) Luhgumi deht subsidiju peeschlirschanas jaeesneed to pilsehtu, pagastu, draudschu waj privatpersonu wahrdā, kureem peenahlas vildit zetu buhwes naturalislauschas uš la bojameem zeleem, pee tam pilsehtu lubgumi war tīk eesneegti tik uš pilsehtas domneelu sapulzes nolehmuma, pagastu lubgumi uš pagasta weetneelu pulsa nolehmuma un draudschu lubgumi uš draudses konventa nolehmuma pamata. 3) Luhgumos deht pabalsta jaapsihme: a. Tahdam ihpaschi zeta gabalam waj atsewischlam eerihlojumam un lapebz ihpaschi elstrā remonts waj uslaboschana ir wajadfigi; b. tahti darbi peeschas uslaboschanas wajadfigi; c. zil leelas sumas preelscho darbu isplidischanas wajadfigas; d. ta rihžibā lubgi subsidija paliks un e. weetas jeb apgabala schematisls situacijas plans. 4) Subsidijas peeschlirschau nolemj Widsemes gubernas waldes zetu nodatas sevischķa komisija. Luhgumi deht subsidijas jaadresē uš sche minetās sevischķas komisijas wahedu un ja eesneeds waj nu teeshi tai, waj ari zaur Widsemes respy. Igaunijas landrahtu kolegiju. 5) Widsemes respy Igaunijas landrahtu kolegija stahda eenahluschos lubgumus Widsemes gubernas waldes zetu nodatas sevischķai komisijai preelschā satru par sevi ar ihpaschu pawadralstu, atwifām wajadfigām finam un fawu atšinu. Sevischķa komisija isschķir jautajumu par subsidijas doschanu wajadzibas gadijumā pebz eepreelschejas atsinas no zetu buhwes inscheneereem. 6) No Widsemes gubernas waldes zetu nodatos sevischķas komisijas peespreeestas subsidijas teel ismalkatas flatotees pebz peederibas, no Widsemes waj no Sahmu salas landrahtu kolegijas, kuras pebz darbu išdarischanas stahda preelschā sevischķai komisijai rehktu pahrslatu par subsidiju isleetschanu, lihds ar inscheneeru aistem, kwihtiem par naudat sanemschau un wiseem ziteem uš leetu atteejoschamees dokumenteem deht tāhalsnodošchanas kontrolpalatai.

No Jaun-Vecbalgas. 25. oktobri bija mums nolikta amata vihru wehleschana. Bet tā ka wajadīgais balso taju slaitz nebija eeraedes, tad sapulzi nolisa us 29. oktobra Minetā deenā pee labrtīgas sapulzes īawehlejām vius pagānata vihrus, pavism 24. Tā ka wezajī amata vihri gandrīhs viši atteizās, tad leelālā dala bija jāwehl jauni. Par pegasta wezalo eevehlejām līdzsschīnejo pagasta wezalo A. Tirana īgu. Kaut gan A. Tirana īgs atteizas no višeem pagasta omateem, tad tomehr sapulze ieteecehleja kandidator 240 balsum. Pārleeginats no tādas pagasta wehlejai fājuhīmības, beidzot arī A. Tirana īgs pēcnehma scho dārto uistīzības vihra weetu, pee lam pēc bumboschanas pretrim balsum tīla weenbalīgi eevehlets par pagasta wezalo. Par pog. wezalā valīhīgem eevehlejam 6 personas: Sāhrdinu, Kalnupi, Kaparkaleju, Ē. Stahlu, R. Schahveju un Bise neelu. Par teesnesīem eevehlejām schahdas personas: Peini, R. Graudumu, R. Spoliti, R. Kalnīnu, Viibantu, Rubeni un A. Putninu. Beļ tam wehl eevehlejām $\frac{1}{2}$ na vīsa pag. weetneelu fastahwa. Tādā weenprabtība pee pagānata vihru wehleschanas gan reti sur buhs bijuse, tā ka jauns- eebaldseesīem. Kaut gan Jaun-Vecbalgas pagastā slaita ap 500 balso tāju, tad tomehr gandrīhs latru kandidatūru weenprabtīgi eevehleja amata. Kroga papam bija masa preesī deena, jo pa wehleschanas laiku frogs bija iatura zeti un

vēna, jo pū wehleščanas lānu trosi bīja jaunā zei un
pebz beigtas wehleščanas lairis steidsās uz sawām mahjam
laut arī naktis laiks bīja lotti tumſchē. Jaun-peebaldseeschee
ir tas paradums, tāhdas personas iſbumbot, kam ir noma
nama laut kahda amata fahre. Bet turpretim wairak to
eewehleti pret paſcha eewehletā gribu, zaur lo nereti noteel
la jauneevehletais wairak reiſes dabū iſzefotees lihds augsta
lām instanžem, lai taptu atšrabināts no dahvalā uſtiziba
amato. No ſchi redsam, la oloholis pee muhsu pag. amata
vihru wehleščanas ſpehlē pawisam masu, neeweheſojumi
lomu. Morehlaam labas ſelmes jaunajeem pag. amata vih
reem! — Tā la Jaun-Peebalgā nabagu telpas ir lotti Inapak
tad to eewehrojot muhsu pagasta wehchi nolehma pagastan
zelt jaunu nabagu mahju ac ehrtakām telpam. Kā dīrīdams
tad jaunā nabagu mahja buhſhot 16 aſis gara un 8 aſis
platumā un tils zelta pee pagasta mahjas. Materials preeſč
buhwes tīls ſarveiſ ſchinī ſeemā, lai nahloſchā gadā waretu
buhwes darbus uſſahbt. Materiala peeweschana ir iſdota u
torgu mafalofilſchanā. Schis jaunais vasabtums gan nebūtu
nelahds ſliktais, ja uſſahktis netiku til grahtos gados, ſu
naudas ſapeiku redset ir reta leeta. Wehl neesam zauri ar
parahdeem, kas zehlusches preeſč 12 gadeem pag. mahju
zefot, bet te nu mums, pag. nodolu mafatajeem, atſal gruhti
ſlogs preeſčā. Muhsu pag. nodolu mafsa pehdejos gadob
wiſsemakā palahpē ir uſturejuſes apm. 6 rbl. gadā; pee apm.
2000 pag. nodolu mafataju ſlaita tai wajadsetu buht ma
ſalai. Bes tam wehl no leela ſvara buhtu pagasta nodolu
laſeſchana. Tā peem. ſaimneels, tirgotaje, amatneels wa
maſsat wairak ſā weenahrſchs roſpelniſ. Spehjigs neprezejee
lalps pee ſcho lailu augstažām algam war wairak maſsat, nela po
puſei nepehjigās personas, pee ſureem buhtu ſeeflaitam
16 - 18 godus wezi ſehni un 50 - 60 g wezi tehvi. Un
ſchahdu mums ir ne maſums. Šaprota ma leeta, zil ap
ſpeesta no pag. nodoleem ir tāhda roſpelau gimene ſu
tehvi un wiņu nepeeauguſchi behrni atrodas min. nepehjibat
gados. Muhsu pag. tehweem deretu wiſada ſinā leetu no
peetnali eewehrot.

No Adleenas. Jaun preeskoh diwidēsmit gadeem, u
muhsu stolotaja S. Upmana un daschu grahmata neku pamu
dinaschanu nodibinaja Adleenos sələ bibliotelu. Un wina
ari netruhla labwehku, kas zil nu waredami, satru gadu dema
lihdselkus. It ihpaschi muhsu tegadeja bibliotelas pahrsina
stolotaja A. Kraulta lga wadlbā, ta tīla kreetni nolahrtota
Wisas wejās grahmatas glihti uslabotas un dauds derigas
jaunas eegahdatas. Tīla išgahdata tautas apgaismoschanas
ministrijas atlauja Malsaja latris beedris noteiktu g. da malsu
Adleenos loris isrihtoja ilgadus salumu svehīlus, dseedataju
b bliektai par labu. Ta muhsu bibliotelā preeauga lihd
400 sehjumeem derigus grahmatu. Stolotajs, gribedams laši
schonu vairak weiznat, sahla išdot grahmatas latram, lam
til bija patilschana lošit, nemas neewehrodams beedru malsas
un domadams segt isdevumus ar iscihlojumu atliskumu. Krahdu
gadus tas pawairoja art laštajus; ket selas bija pavisam
bebdigas: jo israhdijs, ta daschi grahmatas nebma tihri kā

preelsch spehla mehginaſchanas. It jaunem fehjumeem no-
plehſtas preelschlapas, pahrlausti wahli, daschlaſs wehl iſmeh
ginaſis ſavu ralſtſchanas mahſlu, eerakſtibams labi „kreptigu“
teiſumu, fur wehl atlifufe brihwa telpa. To wiſu eewebrō-
dams, bibliotekas pahrlinis A. Kraulſta lgs eeluhdfa wiſuſ
abonentus Adleenaſ ſkolā ſch. g. 22. sept. pahrrunat par lib-
dſelſteem, ſā uſlabot panihluscho biblioteku. Bei no wiſeem
eeluhgteem, luru ir wairal nekā ſimis, eeradu ſchees nebija
deſmit. Waj ta naw behdigia parahdiba?! Waj tad gan-
teecham dauds adleeneefchu jaunelli un jaunelles domā, la
laſſchana ir wega leeta, la wini til mas bija eewebrōuſch
ſkolotaja luhgumu? — Laſtralſus ari pee muuſ laſa maſa
mehrā, jo par wiſeem ir apmehraam 40 eſſemplaru. Ta tad
adleeneefchus zauri nemot, neisnahl par peezām mahjam weenē
laikralſis. Daschā labā mahjā naw neweenas zitas gra-
matas, ſā bibele un dſeesmu grahmata, un iās paſchas ſlawn
us plaufka noputejufchias.

pamanis daschadu pahrtillas leetu iſtruhtums. Maisi ſcha-
namā mehds zept il zeturtdenas un nu reijs, 21. novembri,
eeraadbs ari pagasta wezalajs. Iſzepusē maise bija jawell no
krabſns obrā, pagasta wezalajam flait efot; iſrahdijs, ſa
bef nolisitā flaita maiseſ kuluſu bija iſzepſ wehl weens leelaks
leels, par kura gaidamo iſleetschanu nabagu nama fainmeeza
neſinaja nela paſlaidrot. Tagad par fainmeezi eezelta ſtingra
uſraudſiba. Nabadsini wezalajam par to koti pateizas.

Purmaleetis.

Par Kursemes landtagu darbibu peeminefim
wehl feloscho. Tila atraidits luhgums, 3 gadus dot Aisputē
dibinamai tirdsneežibas skolai 4000 rbf. leelu pabalstu. Kul-
digā jau pastahwot tahda skola un ta peeteelot ari preelsch
plaschala aygabala. Nolemi preelsch mesch far g u f k o l a s
dibinaschanas dot 4000 rbf. leelu weenreiseju un 400 r. il-
gadeju pabalstu. Muischneezibas flumitza us preelschu 300 r.
weenreiseju pabalstama ar 600 r. un muischneezibas muischu ahr-
stam pehz 25 gadu deenesta dodama teesiba us pensiju. Ilus-
ties luteranu basnizat nolemts 500 r. weenreisejs pabalstis.
Jelgawas diakonisu namam 1500 r. un pabalstis ari Kur-
semes mahklopibas heedribu Jelgawa. Tad nahja apspre-
schana preelschlikums, ruhyetees par muischneezibas muischu
un pilsonu lehnu nedalamibu, lä to jau darijuse Widseemes
muischneeziba. Tagadejos apstahltos gruhti usturei semes
gabalu nedalamibu, tapehz par to jagahdajot likumu zelā.
Bet ta ka tahds svarigs jautajums gruhti issstrahdajams leelat
sapulzei, tad projekta fastabdischani usdewa komissjai no
3 leetpratscheem. Tapat komissjai no 3 lozelteem usdewa is-
strahd projektu par to, ka us preelschu fideikomisu muischu
ihpaschneeleem buhtu teesiba semes gabalus isdot us muhscha-
waj mantojamu nomu. Leeta ta, ka lauzeneeli tagad zenicas
us pilsehtam un dauds eedsihwotaju neatrodot mitelli us
lauseem. Ja nu augschminetam muischam buhtu teesibas semes
gabalus issnomat us ilgu laiku waj nenoteiku, tad pee tam
waretu nodibinatees meestini, kur buhtu sawi pastahwig
eedsihwotaji; jaure to wifai aplahrtnei zeltos daschadi labumi
un muischu ihpaschneeleem pawairotos eenahumi. — Beta-
nijas diakonisu nams Leepaja ari bija eesneedsis luhgumu
deht 500 r. pabalsta, bet tas tila atraidits, tapehz ka Jel-
gawa jau teelot pabalstita diakonisu zentraleestahde un diwu
zentraleestahschu newajagot. Veidsot landtags nolehma pa-
balstus daschadām labdaribas eestahdem, sinatnisleem no-
luhleem u. t. t.

**Obligatoriski noteikumi pret dīserschanu un
eelam Kurzemē.** „Kurzemēs Gubernas Avises” nodrakoti
obligatoriski noteikumi pret reibinošu dīsereenu patehreschanu
publīstās veelās un pustā Kurzemēs gubernas pilsetās,
meestos un zītās ardzībībātās veelās.

1) Reibinoschü dsehreemi publiska patehreshana ir latros apstahlos aiseleegta baros jeb pulzinos (ja tee ari fastahetu tikai no 2-3 personon) us eelam un lautumeem, wahrtos un wahrtu preeshchä, lä ari dahrjos, furoš publikai ir aksauts pastagaigates.

2) Reibinoschü dsehreenu publiska patehreshana ir latrā
sīna aisseegta neween bareem waj pulsineem, bet ari atse-
wischkām personam, tāhdās weetās pilsehtās un meestos,
luras atrodas ne iahšak par 40 fascheneem no wīju tizibū
basnizam un lapelem, labdaribas un zitām fabeedrissam
eestahdem, frona dsehreenu pahrdotawu, privatu dsehreenu
pahrdotawu, fauschi ispreezas lokalu un no sahtibas kurato-
rijam eeribkotu tehjniju tuwumā, lapsehtās, twaitonu pee-
stahtnēs, pee pahri zelameem prahmjeem, là ari galwenalās
eelās un dahrso, luri noder publiskai preelsch pastraigaschanas.
— Atsewischkās pilsehtās publiska dsershana aisseegta schahdās
weetās: *Te lgawā*: pils parlā, Leelā, Pasta un Pils eelās
un us Aleksandra prospelta; *Leepa jā*: pilsehtas un juh-
malas parlos, us Kurhauscha prospelta, Graudu, Ulricha, Wol-
sala un Leelā eelās un us tilta pahri oslu, kas saweeno Wol-
sala eelu ar Leelo eelu; *Kuldīgā*: pilsehtas parlā; *Ais-
putē*: pils parlā; *Palangā*: Kurhauscha parlā; tāpat
ari zitu pilsehtu parlos un atlahtos dahrso.

3) Misleegta ir lauschu sapulgeschanas un pahrtillas lihdseltu un zitu preelschmetu pahedoschana pee eeejas krona degwihna bodes.

4) Pilsehtas baasnizu un zitu scho noteilumu 2. plt. no-rahdito ehlu un eestahschu turvumä, reibinoschu dsehreenu publitsa patehreshana war tilt atlauta atsewischlam personam feloschos gadijumos: garam brauzejeem semneeleem, kurei eewed pilsehtä us tirgus laufaimneeziiklus un zitus produktus, buhwes un eelu remonta strabdneseleem un wejuma fuhrmaaneem, kurei sawu darbu, waj sawus wesumus nevar atskaht, lai nesaitetu jaam darham un zitos lishdiang gadijumos.

5) Par šio obligatorislo noteilumu pahraipschanu wainigee fauzami pee atbildibas yehz meert, sod. līl. ss 29, 42, 42¹ un 42².

Schee noteikumi nahl spehlā pēbz winu trihsreisejas iſſtudinoſchanas weetejās gubernas awiſes.

furi fahrejoos brauzeenos neatradis telpas, wares tilt us-
nemti. Schee brazeeni atees 40 min. pebj fahrejo brau-
zeenu ateefchanas.

Rīgas pilseitai sākimbrihsām esot 6,331,747 rbf.
68 lap. varabdu.

Pilsētas gimnāzijā parahdījēs sākums. III. klase
pavisam liegtā.

Us Rīgas-Viesītavas-Baltijas dzelzceļiem pa aispagājusčās nedēļas vētras laiku pēcpūtinats milsgāi dauds sneega. Zaur to brauzeenī aīsween nolawejās. Zēka notiņi-
šanai ar vihreessku spēklem ween nepeetījis, bet wajadsejīs
veenemt darbā ari seeweeleg. — sch

Aufa, tas plosjäs aispagahjuscho peeldeenu Nigā, ir padarījuse teescham milsu sau de jumus. Isgemeā wehtra erahwuse no twaikonischi peestabtnes gribdas Daugawā labdu seeheeti, kuru ißglahbt nebij eespebjams un ta noslīhla. Ari Agenekalnā no twaikonischi peestabtnes gribdam eesweesti Daugawā diwi wi breschi, kuri ari noslīhla. Kahdu ar plankam peelabdetu grimstoschu leelloiwi glahbijot, dewas uhdens ar masu latwinu 4 wi breschi. Wehtra latwinu apsweeda un 3 no teem noslīhla, kaut gan glahbt neesteldsas diwi twaikonischi. Pontonu tilts no wairaf par $5\frac{1}{2}$ pehdu par normalu fazehusdas wi snojoscha uhdens tisa til leelissi mehtats, ka daschbrihd wareja tītai gokus us tilta natureees. —sch.

Metamorfoſa! Ir dſtretti gadijumi, sur jauni zil-
weki peepeschi noſirmojuſchi (kad tee atraduschees leelus baiſes),
bet ſa ſirmgalwjeem ſirmas bahrdas peepeschi paliku melnas,
to laikam wehl nemecus nebuhs düberdeijs. Bet tahda gadijumi.

to laisam webi neweens nebuubis dīrdeis. Bet tahds gadi-jums schinis deenās notizis Riga. Kahdam dsehsela eerehdniem, 60 gadus wezam firmgalwim, lahdā nebaltā nakti baltā bahr-sdele palikuse melna — wiſeem pastiſtameem par briſnumeem un ſmeelſleem. Bahrdas krabſa mainiūſes deht eemibleschanas jauna ſluki. Ta tad baiļes melnos bahrſdas too firmas un mihleſtibā — firmas top melnas. Bet muhju firmajom jau-nellim ſchi metamorofiza nelabdu preeku neatnese: no wiſām puſem iom jaſtīd tīkai ſmeelki un ſobgalibas. Un tas wiſām tīkai mihleſtibas deht! — p —

Krahfsneschju ioks Marijas un Parla eelu tūhi
blakus mahjai, kureā peemiht sahda wāzhu studentu korporācija,
publīka dabuja nosflatitees schahdu retu flatu. Wairak desmits
korporēlu, foti jaunrā gara stahwolkī, bij isnesušci no sawa
mitelka seemas svechtu egliti, nostahdiļuschi to us tramvaja
kreedem, atsdedfinājuschi ari fabrtīgt wīcas svezites un dzee-
daja ap to sawas dzeesmas. Wīnus pēc tam netrauzeja ne
feelais flatitaju puhlis, ne ari tramvaji, kureem wajadseja
usgaldit, jo tee dzeedaja sawas dzeesmas itla zita us pašaules
nemas nebūtu.

Skati is Nigas tumsonu raibas dīshwes. Uz Daugawas tīrgus pēdējās nedēļās ir išdarītas mātīras un deesān interesantas krāpīšanas; wišwāras lauzīnei pahtīlas pretschu eemedēji aplkrāpīti, tā ka šo rīndām nolūkstotis darit usmanigus pēc pretschu pābīdīšanas. Peeksteen, 20. decembrī diņi jauni jilķeli uztodamees par meesneclu sešiem sahdam lauzīneiām bija israhāpuschi weenu līdz 10 rbt. wehrtibā un ar višu nosuduschi lā uhdēni. Tāns paschā deenā labds glāuni gebrīvees lūgs nolīhdīs no pretschu eemedēja Meina tīchēras sošis par 560 rāp. Rubli eedewīs us rokas, līzis pārdevejam nemt sošis un eet līhds Gelschrīgā, kur dabubīschot naudu. R. pāllonījīs mahjeenam un tā tad abi nolikumuschi drihs ween tāhdā weetā, kur dabujami meestīasch un monopolīts un kur arī us lūngu gaidījis, tā israhādīees — wīna „lapas“. Tas, tīlīhds lūngu eeraudsījīs, laipni pāllonījīes un stāhvīlis itin meerīgi. Glāunais lūgs pāsauzīs gaidītajū, eedewīs sošis un pāwehlejīs nest mahjā, tad pārdeveju usaižīnājis pēc galīna apfīstīes un pāsauzīs to eedēct. Vēž mas minutem wišč pāzehlees un sažījīs, ka eesīot atējas weetā, bet tad arī neatgriezes atpāsat i schodeen. R. brihdi gaidījis velti, sahīs apjaūtātēs, kur tad arī no pāhrīs personam dabujis fināt, tā sošu pīrejs esot pāsībīstams krāpīneels un tā wihnusčam esot otras durvis, ya lūkām tas aisschmauzees. Tāmīhdsīgas krāpīšanas tīnīs deenās notītīšas sahdam sešas us Daugawmalas pārīlas pretschu tīrgus. — Gessteen, 21. dez. ap pulīstīen $\frac{1}{2}$ no rihta, sahīs nepāsībīstams wiħreetīs sahdam pretschu eemedējam D., tūskā brauza no galas apstīmē pālešanas, pīegābīs luhīsa fehrīzīnu, ar to eetaisīt sawu pīhpīti. D. peeturējis tīrgu, meerīgi no labatas willa fehrīzīnu lāstīti un šo minuti sweschaīs strāhdneels pakēhra us wesuma esosīho aissainī un aisslādās. Aissainī bijuse 20 rbt. wehrtibā plīnte, lūka weīla us pilsehti fataiščanai un audīlis krāpīšanai apmehtram 30 rbt. wehrtibā. — Tāns paschā deenā tīka apzezinātas mātīras personas un to starpā dašči smalci labatas sagā, pur lūkēm wīseem ismelēšana uissabīta.

Grahmatu galds.

Medažijsai priešuhtitas schahdos orahinatas:

„Saimneetsch u n selteu kalendars
1903. g.

Seltenu kalendars zaur sawu baiko eetehrpumu: mahsulas bildem, modernam winjetem un glihtu drulu dara pa-

tihsamu eespaidu, — bes tam ta fatusi taisni schogad ihhi bagats. Muhstu dsejneeli to daitu darinajuschi. Aspasijas dsejat tur fewischli mihligas un jaukas stanäs, staisti tulsoota Schillera Orleansas jaunawas atwadijschanas. H. Heines „Seemeta juhra“ is otrà zilla, Raina tulsoota un ta tas jau per wijsen Raina tulsojuumeem mehds buht, fewischli staista, las dod jaukalo dwehseles baudu. — Aturatera stahstina „Seeweete raudaja“ tehlota isglihtota jaunawa, lucai varastee preesi isseelas pahral selli, deja un wihereeshu glaimi winai pretigi, winas dwehfele wehlas lo tihraku un augstalu. — Poruka „Musikis“ ari grib lo labatu. Stahstina „Kundses“ Porulu rabda lundschu sawstarpeju greissidibü un intrigas ballë. — Leepas stahstina „Us wijsen laileem“ ari greissidiba spehle lomu. — Harlenda „Draudene“ atjakas un isbehg no mihestibas laimes tadehk, ta ir pahris gadu wezaka par mihtoto jaunelli. — Oliwas Schrainer „Es sanoju, ta stahwu Deewa preelschä“, jaula fantasija. — Stahstinsch „Laba partija“ ir labs iols. Beqli juhsmigi dsejoli ir : Aspasijas

„Debesi atslehdīna“, „Vahmehnestīnsch“ — Raina, „Rasa
slāja semes waigu“ — Porula, „Laimē“ un „Dzejols“ —
Akuratera, „Wihutschais seeds“ un „Roses“ — Birsnieku
Sofjas, „Balchante“ — Hallija, „Pee masas ganu tautas
luša lejā“ un „Rā ismiruse, luša Nazareta“ — Rud. Ba-
loscha, „Mums wajag mihestibas“ — Jul. Deemkozina, „Es
seedona plawas redseju“. — No finatnes ir „Drusžinas is
esterīlas“, kur apštatītas flāvenalās literārislās parahdības —
J. Afars dod noveetu pahrīslātu par seeweeschu jautajuma
karotaju Ellenu Rēv un pasneids ari winas „Mahlotnes fee-
weeti“, no kuras, ka leekas, daschi ir nobijuschees tamdeht, ka
tai leelasee zilwezes gari ir bijuschi par audzinatajeem. Bet
ta nu pateīsbā ir tik maiga seeweete, ka pat scho laiku kon-
serwativakais lungis newar mihlīgalu lundstī wehletees —
ja, daschās weetās ta mums atgahdina pat pagahnes fee-
weetes idealu, jo wina leek pret logīlu juhtas — prahā val-
slību un taisnību wina atstāj viiram un pate peepildīschot
mihestibū. — Sobahrste Late Weibel rāksta „Par apgehrbu“
no finatnīsla stahwosta. Sihlumos apštatiti seeweeschu zen-
teeni un vanahlumi. — „Saimneezības padomi“ pasneids
dauds rezeptes par salnu un auglu eetafīschānu, kalteschānu
un daschadeem eewahrijumeem.

Wijjama Schelsspira "Richards III." Behdliga
peegos zehleenos. Tullojis õ. Ad. Upgahdajuſte Štigas Latv.
Beedr. Derigu Grahmatu Nodala.

Jaunibas raksti. „Behr neem“. I. un II. Va-
sajinas, stabstiņi un pamahības. Sastādījis A. Jende,
Raunas mahītajs. Apgādājuse Rīgas Latv. Veedr. Derigu
Grahmatu nodata. Rīga, 1902.

Paschaifrahdiijums.

Дѣтскій пѣсеникъ. Kreewu un latweeschu tautas dseefmas, kuras top dseedatas skolas. Avgahdajis D. Danzigers, skolotajs Riga. 1902. g. 64 lapp. Malsa 10 lapp. Grahmatina ir dalita divas daikas, no kuram pirma fatura 58 kreewu un otrā 42 latweeschu tautas dseefmias, kuras ari ir atrodamas Gusti, Jaitchlowa, Wihtola un Jurjana dseefmu krahjumos. Schi grahmatina buhs loti noderiga masturigaleem behrneem tautskolas, kur lihds schim skoleneem wajadsgo dseefmu tefsti bija janoralska. Schabda norakstischna ir wifai apgeubtinoschs un kubdains darbs, zaur ko ari pate dseedaschna tapa kaweta. Bet nu ar schahdas grahmatinas isnahlschanu schis leelais darbs ir nowehriss. Grahmatinas zena ir loti sema, zaur ko ta waretu buht preejama latram skolneelam. Grahmatina ari buhs ihli noderiga tautskolotajeem seemas svehtku eglišču dedzinachanas gadijumos la dahwinajums skolas behrneem.

No ahrsemem.

Wahzijsa. Salsjā isnahzis leelisfs flandals: salschu krons prinzeſe Luise Antوانete aibehgufe no ſawa galma uſ Schenewu un eesnegeufe luhgumu deht laulibas ſchirkſchanas. Čemeſlis behgſchanai lahds ſtaits ſrantschu walodas ſkotajs Schirons, tas mohzijsis prinzeſes behernus ſrantschu waloda. Prinzeſe bija preefsch 11 gadeem pregejuſes ar tagadejo ſalschu krons prinzi un no laulibas zehluſches 5 behri, no ſureem wezalais dehls drihs valis 10 gadus wez̄. Prinzeſei tagad 30 gadu. Tas lauliba ar Salsjās krons prinzi nebijuse deefin zit laimiga. Krons prinzi foti druhms un ſtingris lungis, prinzeſe wiſai dſihwa un jautra. Is ſchabdas daschadas dabas zehluſchās nereti ſadurſmes. Bet tam Salsjās pils galms waſ wiſa Wahzijsa wiſdruhmalais, kur teel leelisla no ſihme peeschkīria galma "etiketei" (noteſkumeem), lahdi prinzeſei nereti nepatiſuſchi. Samehr waldijis agrakais karalis Alberts, tilmehr wehl ar krons prinzeſi aypahjuſches mihiſtadt. Karalim patiſuſe prinzeſes jaunrā, peemihligā daba. Samehr ir tas reis prinzeſei uſlizis mahjas areſtu tapebz, ka ta peedalijuſes pee lahdas labdaribas balles un tur deijojuſe ar kuru ſtru, tas uſſkatams ſā breamigis noſeegums pret galma etiſeti. Tapat ta reis pee lahdas atſlahtas goda maltites ſlati uſſaukuſe karalim laimes, aſkal noſeegum. . . . Un beidsot ta eemahzijuſes braukt ar diwretenti. Jauns etiketes pahrlahyums. Teatil ta nereti ſahvežinajuſes ar paſiſtameem wiſai weenlahſchi. Tas atſal prinzeſei nepeenahzees . . . Bet gluschi neiſturaſ ſalizis prinzeſes ſtabwoſliſ ſtegħi ſtahda puſgada, lad troni eenehma tagadejats ſalschu karalis, tas vihra teħws. Tas waifs negribejis prinzeſei atkaut nekahdas "paħrgalwibas". Junija tai ari bijuse aſa "paſlaidroſchanas" ar ſawu vihru, krons prinzi, pee lam noſi luſe i aijſlahiſchanan darbeam no krons printscha puſes. Lahdejabi abi laulati draugi dſihwoja ſchirkī, samehr krons vringis zaur uſkeriām wehſtulem dabuijs finat par prinzeſes ſalaru ar Schironu, ſuraj jau ir bijuſchafekas. Jauns trokſahnins ſlati — un pebz lahdam deenam prinzeſe aibehgufe . . . Reife ar to aibehdſis ari tas brahliſ, Austrilijs-Toflanas erzherzoggs Leopolda Ferdinanda, tapebz ta tam keſars nedewiſ atlauju prejet lahdou altriſi, Adamowitsch

jauunkundst. Schirona lung^s esot is kahdas eewebrojamas bel-geesch^u teesnesch^u gⁱmenes zehlees un pebz apralsta ihls ro-manu waronis: flaisis, attapigs un auglstfirdigs. Ta wezali pagebrejuuchi no teefas, lai to leek sem aifbildnibus tapebz, ta ias atteizees no leela montojuma, ois ta eemesla, Ta manta nebijuse godig^u zel^z fastrahta... Ta erzherzogs s^a prinze se atteifuschees no wiſam d^{si}stumua teefibam. Erzherzogam aif-leegts, rahditees Austrījas robeschūs.

— Var fälschu kronprinzen un Schironu räksia, la tee gribot tilt par Schweizijas pilsonem un peenem protestantu tūjib, lai vanahstu pilnigu prinzeses laulibas schlikchanu ar fälschu kronprinci. Jautajums tiskai, waj schweizeschi tos peenems par faveem pilsonem, jo pirmfahrt teem tahdejadi jabaidas no diplomatislām grubtibam un otkahrt teem waretu pahrmest, la to likumi apsargā laulibas pahrlahpejus. Sälschu kronprinzis un fälschu galms no savas pušes paleefot pee tam, la lauliba neefot pilnigi schlikrama, bet weenigi nospreeschams, la kronprincha pahris wairs newar kopā dīsbwot un la prinzesei teel atnemtas wiſas lahtas teestbas. Interesanti nu tas, la prinzeſe ſarunā ar lahdū fälschu awiſes redaktoru eſot iſteiſuſes, la tās wihrs (kronprinzi) pret to neefot wiſ palaidis rolaſ. Tapat ari neefot tiziſ no glimenes padomes nospreefis, la tai jaſiwehlootees waj nu ſloſteris, waj trafo nams. Ja tā, tab prinzeſes woina fälschu paleel leelala. La eſot weenigi baidiſuſes, la ta netiſtu ſtingrali uſraudſita un tapēbz

bebguse . . . Atgreestees ta ari negribejuse, lai netiktu par dauds usraudfita. No sawas fahrtas teesibam ta labprahrt atsa-kotees, bet sawas mahtes teesibas ta negribot few laut at-nemt, behrnus ta webletos laiku no laika redset. Bet schis-luhgums schai leetä tizis no galma stingeri atraidits. Weenigtai gadijumä, ja tas behrni wahrgi faslimtu, tai tilschot at-fauts pee teem abraust. Prinzeses behgshana notifuse mas-leet pahreleigti, zaur lo ta warejuse mai lo panemt libdösi no faweeem uswalkeem. Luhgums, tai tai issuhta tas uswalfus, netizis ewehrots. Bet döschwot jan nu ta warot. Ta pa-nehmuse libdösi sawus dimantus, lahdv 400,000 franku wehetiä. Bes tam ari Schirons neesot bes libdöstu, tam efor lahdvi 100,000 franku pascha kapitala. — Is reichstaga ap-rindam sino, la efor nodomata jauna swariga „darishchanu-weschanas“ fahrtibas pahrgrossiba. Proti tilschot proponeta runas ilguma aprobeschoschana us wenni standu, t. i. tautas weetneefi, las runa ilgaki par standu, war tilt pahrtreaulti. Zaur to protams stiprinatos tagadeja wairuma wara. Ja schahds preeschlikums teescham teel peenemts, tad gandrihi-jatiz, la ar to ween wehl nepeetiks, la reichstaga wairum-ees wehl tahla un aprobeschos mispahrejo balsu teesibu wa-wismas nospreedis atlahtu balsoschanu, lai jau pehz eespehja wahjinatu galejo kreiso. Un tahdi, ja schimbrisham Wahjij politistee apstahliti, tad gandrihs jadomä, la i mispahreja balsu teesibas aissfahrschana pacetu bes fewischleem nemeereem

Austro-Ungaria. Kahda austreeschhu puosfijosawise apgalwo, ja grafs Lambsdorfs Berlinē un Sofijeweefojotees esot makedonu komitejas lozelkeem un sevischktas waditajeem eeteizis stingru mehrenibu un aprobeschoschanos prasibas. Tiskat ja makedoni paleelot meerigi, teewarot zeret, ja no Kreewijas un Austrrijas puses teekot faulik eevehrotas to wehleschandas, gabbats par reformam. Daschi makedonu komitejas waditaji gan aishrahdijuschi, kadeesgan ilgi jau gaidot un zerot us reformam, het sultans partam i nedomajot. Par grafa Lambsdorsa sarunu panahkumeem paeschā Winē Wines awises zeesch ilusu. — Strihdu deht tirdineezibas libgumeem un muitu tarifa, kahds bijiis ihzeblees starp abu Austrrijas datu (Meetuma-Austrrijas un Ungarijas) ministrijam esot laimigi beidsees: satra puše masleek peelsabpuses un tā notizis salihgums.

Danijs. Par pehdejo leelo aulu sino, ka ta Danijsas peekrastē nodarijusē milsum dauds posta. Wehja ahtrums pahrfneedis 35 metrus sekundē (126 werstes stundā) un bija stipri leelaks nesā pa briesmīgās aulas laiku 1872. gadā, kur wehl labds schim valikuse wiseem donu peekrastes eemichtneeseem dīshwā peemīnā. Aula, sahda tagad plōšķūsēs, Danijs neesot bijusē waj gadu simtexus. Netik ween peekrastē, bet pat semes eelscheenē apgablastas ūmtām mahjas, jumti norauti un ainsnētu tuhloscēem ehtu. Selondes salas meschos wehtra padarijusē leelisku postu. Stiprakse osoli un gobas israuti wisām salnem, weetam leeli mescha gabali pilnigi ispostiti, koki sagabsti jutu jukam. Slahde fneedsotees miljonos

Maroka. Spaneeschu waldiba farikhkojuse weselu sloti, fastahwooschu is 2 brunu lugeem un 7 kreisereem, lo suhbit u Marokas neekrobi. *Weselu sloti* *Marokas* *neekrobi* *1400*

Marolas peekrasti. Bes tam teelot Radissa sapuljeti 4000 fahjneeli un weens jahtneefu pullus, lat tos pee gadijuma tuhliti ahtri pahrzeltu us Marolu. Seemela-Marola, pee Bidus jubras spaneescheem peeder daschas ostas un zeetolschni, na kureem tee war deesgan weegli isplattit sawu waru tahsal. Bil noprotaams, tad frantschu un angli waldbas pilnigi an meeru la spaneeschi zet Marola malâ sawus lara pullus. Jautajums tilai, waj spaneescheem ari tils atlauts, paturet faut zil eewehrojamu datu no Marolas, ja tee buhs lo eelaros-juschi waj nu „eeweduschi lahrtibu”. Naw gandrihs wairs lo fchaubitees, fa leelwalsttim nahlsees dalit Marolu, jo zitadi no pusahrpragtigeem fanatikeem satrajinatee laudis aplaus wisus europeeschus. Schimbrihscham gan wisas leelwalstis preelfsch pastahwofchäfahrtibas ustureschanas. Bet ja nu reis meers naw usturams, ja sultans teel nomahlis un ta weetka pazelas fanatiski zilfchu wadoni, tad no meera un pastahwofchäfahrtibas ustureschanas ta la ta wairs newar buht runas. Frantscheem nu taifni no swara, fa pehz eespehjas drihs teek isschliris Marolas jautajums, jo tilai tahdejadi tee war zeret dabuht ari sawu teefu. Ja leeta nowilzinas daschus gadus, tad tikam buhs ari wahzi stiprinajuschi sawu sloti un gribes no sawas puves dalibas pee Marolas. Schimbrihscham weenigäs walstis, kuras nopeetni war domat us Marolas valischau, tilai Anglija un Franzija; Spanijai buhs jaopeeteel ar lehzu wirumu. — Is Wines sino, fa Franzija esot noslehguse ar Spaniju un Italiiju salihgumu dehf lopejeem holeem

Marolas leetäs. Angku awises gan wehl netiz, la waretu buht noitkuse lihdsiga weenoschanas. Tildauds nu gan saltz, la spaneeschi turpina ar leelako skubu rihloschanos us saku. Dseutas un Melillas pilsehtu garnisoni pawairoti latrs no 2700 us 3500 wibreem, bes tam daschi jauni kara pulki teek rihloti preesch pahrzelschandas us Marolu. Par trona melletoja Bu Hamara panahsuneem wehl peeminams, la tee sinama mehra dibinas us ta pshchisko waru, tas isdaudsinats la praveetis un hribnuma daritajis. Behdesa laislä tas faneem peelritejsem isslaidrojis, la tas esot sultana wezafais brahlis Mulei Hassans, las isbehdsis if zeetuma, kurä to pebz iehwanahwes 4 gadus atpalat eegrubhdis nesstreetnais leelwestris, lai waretu jaunalo brahli, toreis wehl nepisngadigo Abdul Ajsu dabuht us trona. Leelwestra noluhts pee tam bijis paturet waldbas groschus sawas rolas un labi farauft bagatibas. Tildauds jau nu sinama leeta, la sultana wezafais brahlis, suram pebz likuma saltiski peenahjas tronis, tisa zaue leelwestru isslehgts no trona un faturets zeetumos, surä tas atrodotees wehl tagad. Gan daschos argabalos pret schahdu leelwestra patwaribu iszehlds nemeri, bet tee sila drish ween apslahpeti un Abdul Ajs palika weenigais waldneels. Dumperneelu wadonis Bu Hamara esot sema dsimuma, bijis prasts saldats, bet tam esot masleet lihdsiba ar zeetumä tureto sultana wezalo brahli. Ta la tas wisai isweizigs zilwels un pee tam fludina "svechto laru" pret kristiteem, tad janaiisko kallnaju žilschu starpa tam raduschees milsum daudi peefriteiu.

Judija. Angtu Indijas eerehdni leelitli rihtlojas us angli karata fronechanas svehtku swineschanu Delhi pilsefta, la svehtli wehl janvari nolisti, tur eemestis tas, la wasara un rudenis ari Seemela-Indija wisai karsti un neweselgi, seemas mehneshi turpretim toti vatihlami, mihligi, apneheram, la Widus-Eiropas wasara. Delhi pilsefta sanablschot wiss

